

Naukowcy o krajobrazie

2017-10-25

Carl Teodor Troll jeden z najbardziej wpływowych geografów w XX wieku, zarówno jako innowacyjny myśliciel, ale także i naukowiec, który jako pierwszy, wprowadził do nauki termin: „ekologia krajobrazu”.

Carl Teodor Troll urodził się 24 grudnia 1899 r. w okolicach Wasserburgu w Bawarii, gdzie mieszkał do czasu rozpoczęcia studiów na Uniwersytecie w Monachium. Wpływ na wybór jego zainteresowań i przyszłych kierunków studiów (biologia, chemia, geologia, geografia i fizyka) miał czas spędzany w dzieciństwie z dziadkiem, kiedy to podczas wakacyjnych wycieczek i spacerów tworzył swoją kolekcję minerałów, roślin oraz owadów.

Po skończeniu studiów przez trzy lata pracował jako asystent w Instytucie Geograficznym w Monachium, gdzie zajmował się badaniami w dziedzinie ekologii i geografii terenów górskich. W 1930 r. został profesorem geografii kolonialnej i zamorskiej w Berlinie, a w 1938 r. profesorem geografii w Bonn. Pierwszą swoją wyprawę naukową odbył do krajów Ameryki Południowej, gdzie odwiedził Boliwię, Ekwador, Kolumbię, północne Chile, Panamę oraz Peru. Ta kilkuletnia podróż miała zasadniczy wpływ na jego późniejszy "rozwoj naukowy", wówczas to bowiem rozpoczął prace dotyczące geografii i ekologii terenów wysokogórskich. W oparciu o doświadczenia z kolejnych wypraw w góryste rejony Azji oraz Afryki w 1939 r. Carl Teodor Troll opublikował swoje przełomowe dzieło "Luftbildplan und Ökologische Bodenforschung", w którym zastosował termin „ekologia krajobrazu”. Było to innowacyjne podejście, ponieważ do tej pory nikt nie zestawiał ze sobą funkcjonujących dotąd niezależnie pojęć "ekologia" i "krajobraz". Carl Teodor Troll twierdził, że celem prowadzenia badań w takim właśnie ujęciu jest analiza funkcji krajobrazu i wyjaśnienie jego wielostronnych i zmieniających się zależności.

Niemiecki geograf podkreślał, że uzyskane wyniki badań będą szczególnie przydatne w aspekcie ich praktycznego wykorzystania m.in. w procesie planowania przestrzennego. W swoich pracach jako jeden z pierwszych korzystał z dostępnych już wówczas zdjęć lotniczych i aktywnie uczestniczył w rozwoju zasad ich interpretacji w celu badań interakcji między klimatem, formami użytkowania terenu, glebami, wodami i roślinnością. Opracował on sezonowe mapy klimatyczne i trójwymiarową klasyfikację klimatyczną na podstawie danych hydrologicznych, biologicznych i ekonomicznych. Wprowadził także określenie „ekotop” jako najmniejszą, elementarną jednostkę „krajobrazową”.

Pod koniec swojego życia zmienił podejście w zakresie interpretacji „ekologii krajobrazu”, twierdząc, że jest to „studium całkowitego, panującego w określonym wycinku krajobrazu kompleksowego zespołu oddziaływań pomiędzy biocenozami i ich warunkami środowiskowymi”.

Carl Teodor Troll zmarł 21 lipca 1975 r. w Bonn.

